

Novi gozdar.

Spisal A. V.

I.

Gozdar Grozdnik je sedel neki večer ves zamišljen v vaški gostilni „pri Petelinu“. Slonel je na mizi in premišljeval, kako bi pregnal tatove iz svojega okrožja.

Lovski tatovi so postajali vedno predrznejši; da, skoro ni bilo večera, da se ne bi slišalo streljanje v grofovih gozdih.

Marsikdo izmed vas je gotovo slišal že o lovskih tatovih. Nahajali so se povsod, kjer so bili gozdi in je bilo kaj divjačine v njih.

V grofovih gozdih je bilo veliko divjačine, posebno zajcev, vsaj tako je trdil Stegnarjev France; no njemu že smemo vrjeti v tej stvari, saj je bil sam lovski tat, in tatovi ne hodijo tje, kjer vedó, da ne dobijo ničesar. „Tat se ogiblje prazne shrambe, bliža se polni“, pravi pregovor.

Torej Stegnarjev France je bil lovski tat; večkrat ga je sicer Grozdnik spravil pod ključ, toda nič ni pomagalo.

Danes sta se sešla v gostilni France in gozdar. Ko ga vidi France tako zamišljenega, pozdravi ga dokaj uljudno:

„No, gozdar, kaj pa imate vi na srcu, da ste tako zamišljeni, kakor da bi deževalo že tri mesece, dasi imamo ravno sedaj pasje dneve.“

„Pasje dneve se že še prenese, a je vse kaj drugega. Lovski tatovi, ti mi ne dajo miru.“

„Ali se je dogodilo kaj posebnega v vašem okrožju?“

„Hvala Bogu, v mojem ni bilo nič hudega, a gori na Suški je tekla kri.“

„Kri?!“

„Žal, da je resnica, tat je obstreljen.“

Vse je utihnilo.

„To noč je šel suški gozdar proti vrhu, kar zasliši od Planote sem strel Seveda gre takoj tje. Lovec ga opazi in ustrelil nanj, a še je gozdar počakal, imel

ni puške nabite, in pri sebi nobene krogle, zatorej nabije s svinčnimi drobci. „Orožje iz rok, sicer ustrelim! Stoj!“ zakliče še za bežečim tatom. Pok! in hudobnež se zgrudi na tla, toda še sedaj ne dá miru, na tleh ležeč ustrelji še zadnjič proti gozdarju. Zadnjič, mislim, ker odslej ne bode mogel več loviti. Odrezali mu bodo obe nogi, danes so ga prepeljali v Ljubljano. In veste li, kdo je bil? Košnik.“

„Košnik?! Kdo bi si kaj takega mislil o njem“, vzkliknil je debeli krčmar, da bi odvalil od sebe sum, da je on kupoval od njega divjačino.

„Že dolgo sem vedel, da krade. a nisem ga mogel zasačiti. Sedaj mi ne bode delal več skrbi. Da, da, ti ljudje pohajajo ves dan, ponoči pa kradejo. Mislijo, da streljati na ptujem ni tatvina. In ako ga zasači gozdar, ne boji se hudobnež Boga, še strelja na gozdarja. No, meni je moje življenje ravno tako drago kot koga družega, zato nosim s seboj nabasano puško za svojo obrambo. Le pogledjte, še nekaj zaloge imam v torbi.“

Še dolgo je govoril Grozdnik o lovskih tatovih, a ko je odšel, so drugi govorili o njem. Tako je sedaj na svetu.

II.

France je ostal zatem dve noči doma, vendar ni spal mirno, ampak vedno so mu plesale podobe pred očmi. Sedaj je videl, kako se srnjak drvi čez prepad, zagrabil je za puško; ko se je zbudil, držal je za grablje; zopet je ravno odiral zajca doma, ko vstopi gozdar, hitro zagrabi za puško in ustrelji gozdarja. Zbudivši se prestraši se svojega čina, čeravno je bilo v sanjah.

Da, večkrat, ko ga je gozdar zasačil, je pre-mišljal ali bi ustrelil na gozdarja, toda vest mu ni dopustila tega.

„Kaj, ko bi jaz poskusil pošteno živeti?“ pre-mišljal je drugo jutro, sklenil je; a da ne bode dolgo izpolnjeval svojega sklepa, vedel je dobro.

„Ko bi vsaj Trčelovega ne bilo, izhajal bi že še, a ta me vedno zapeljuje; izogibal se ga bodem, kolikor bom mogel“

Izogibal se ga je res dva dni; tretji dan sta se že zmenila, da pojmeta zvečer na lov. Pri odhodu je Trčelov še posebej zabičal, naj pogleda zvečer, ali je gozdar v krčmi. „Potem smo brez skrbi“, je smejoč se pristavil.

Zvečer se res odpravi France, da pogleda za gozdarjem.

Ravno se vspne čez okno, ko ga potrka nekdo zadaj po rami.

Bil je gozdar.

„No ali ni drobiža? Pojdi le noter, bom pa jaz plačal zate.“

France se seveda ne more in tudi noče braniti tega vabila.

„No, kako je?“ ga vpraša. — „E, slabo, slabo.“

„Kje pa tiči vzrok?“ — „Gori v borovju.“

„Kdo?“ — „I, Trčelov.“

„Torej je ta vzrok, da gre slabo?“ — „Seveda. Veste kaj, ta Trčelov je najhujši lovski tat.“

„Mislite?“ — „Ne mislim samo, ampak zagotovo vem.“

„Tako?“ — „Da, tako. Še danes zvečer bi ga imel, ako bi bil jaz gozdar.“

„No, Stegnar, vidim, da si še bolj pameten, kakor sem si mislil. Prav veseli me, da si tudi ti spoznal, kaki hudobneži so lovski tatovi, in zakaj moram tako ostro postopati z njimi.“

„To je vaša dolžnost.“

„No, vidite, sedaj veste, zakaj sem vas večkrat naznanil, pa pozabiva preteklo in bodiva odslej prijatelja!“ smehljaj se je gozdar. Plačal je za obain ločila sta se.

„Prijateljstvo z gozdarjem, to je tudi nekaj“, mrmral je France po poti proti domu. Trčelov je zaman čakal svojega tovariša.

III.

Nekaj dni potem se je peljal gozdar v mesto k grofu, posestniku tukajšnjih gozdov. Povedal mu je vse: o stanju gozdov, o divjačini, posebno pa o lovskih tatovih. Razložil mu je tudi nov načrt, kako bi mogli

po njegovih mislih najhitreje ugnati te tatove. Grof je zadovoljno se smehljajoč poslušal predlog in ga seveda sprejel in potrdil.

„Grozdnik, to ti je tič, ta si vedno kaj novega zmisli“, dejal je grof opoldne svoji soprogi. Ženska radovednost je premagala tudi grofico, da je poskušala zvedeti bodisi od soproga, bodisi od Grozdnika, toda ostala sta trdna kakor skala, nobeden ni hotel povedati niti besedice.

Zvečer je dospel gozdar zopet domov. V gostilni „pri Petelinu“ sta se sešla nocoj zopet France in gozdar.

„Pojdi v mesto k grofu; tukaj imaš denar za pot, ne bode ti žal, ako greš, še hvaležen mi bodeš.“

„K grofu?“

„Grof želi namreč govoriti s teboj.“

Francetu je šinila takoj misel v glavo, da ga hoče stari spraviti v past.

„Oho, ne mislite, da sem tako neumen, da bi šel k grofu, ki ima tukajšnji lov. Ako hoče z menoj govoriti, naj pride on k meni, saj on je pri meni varen, a ne jaz pri njem. Na mojem domu se tudi lahko pogovoriva.“

Gozdar je poskušal pregovoriti ga na katerikoli način, a ni šlo. Šele tretji večer se je France odločil, da pojde k grofu; seveda mu je moral gozdar prej obljubiti, da se mu ne bode zgodilo nič hudega. Drugi dan je odšel.

IV.

Kakor mačka okoli vrele kaše, je pohajal France v mestu pred grofovimi stanovanjem. Na šenklavškem zvoniku je že bila deset, ko vendar vstopi v stanovanje. Grof ga jako prijazno sprejme. To je dalo Francetu pogum, da je sklenil vse po pravici povedati, naj se zgodi karkoli.

„Kaj neda, vi ste Stegnar?“ — „Da, gospod grof.“

„Ste bili že kaznovani?“ — „Da.“

„Zakaj?“ — „Ker sem bil lovski tat.“

„A tako? Vi ste lovili največ po mojem. Vendar se vam ne bode nič zgodilo, ker ste postali zopet poštnjak, kakor je pravil Grozdnik. Koliko ste približno zajcev ustrelili?“

France malo pomisli. „Na treh senenih vozovih bi jih mogel pripeljati v mesto.“

„Tri vozove ste postrelili? Saj pravim, da ste pravi tiček. Sedaj pojdite malo z menoj!“

Odvedel ga je preko dvorišča v kočijaževo sobo. „Ivan, tukaj je oni ptiček“, zaklical je zapahnivši vrata za Francetom.

Ni še minilo četrť ure, že je stopil na dvorišče France ves nov. Na sebi ni imel več stare obleke, ampak, saj vem, da ste že uganili kaj se je zgodilo v sobi. Vi mislite, da je postal France kočijaž, o ne — gozdar je postal, torej je imel na sebi gozdarsko obleko.

„Odslej ste moj drugi gozdar“, pozdravi grof Franceta, „ali ste zadovoljni?“

„Upam, gospod, da bode tudi vi z menoj zadovoljni; obljubim vam, v enem mesecu ne bode niti enega tatu v vašem gozdu.“

„Ako se to zgodi, dobite od mene krasno nagrado, kakoršne ni dobil še noben gozdar. Na račun vam dam sedaj ta desetak, ki naj vas spodbuja k temu delu.“

Mislite si lahko, kako je bil France vesel, ko je zapuščal grofovo stanovanje. Hvaležen je bil Grozdniku, da mu je naklonil tako lepo službo.

V.

Gozdar je isti dan povedal vso zgodbo tudi krčmarju. Sedaj sedita oba in pričakujeta, da pride France iz mesta. „Dolgo ga ni“, pripomnil je krčmar.

„Glej ga, že gre, ja kako moško gre.“

Gozdar se umakne v sosedno sobo, krčmar pa stopi na prag ter razmotriva tujca, kakor da ne pozna tujega lovca.

Moško stopi France v gostilno. Krčmar sname hitro kapo in ponižno vpraša:

„S čim morem postreči gospodu?“

„Kaj pa to? Kaj me ne poznate? Saj sem Stegnarjev France.“ — „O joj, saj res. Pa tak!“ — „Dajte mi . . .“ — „Žganja?“ — „Ne, žganja ne pijem več, gozdarji ne pijejo žganja, ampak pivo.“

Nato stopi Grozdnik v sobo. Dolgo so še usiljevali žganje Francetu, a ni se ga dotaknil.

France je bil odslej zmeren, ni ostajal več dolgo v krčmi, in še tedaj je pil le malo, a ne žganja; skratka, postal je ves drug človek.

Drugi dan je že zasačil prvega tatu. Bil je Trčelov. Ni še vedel najnovejšega dogodka, zatorej je povabil Franceta s seboj. Ta je res šel. Drugo jutro mu je povedal, da je on sedaj gozdar. Naznanil ga ni, ker je obljubil, da se poprime poštenega življenja.

Spreobrnili so vse tatove, postali so pošteni možje. Ni minilo še štirinajst dni, že ni bilo več lovskega tatú v grofovem gozdu.

Vse to je storil novi gozdar Stegnarjev France.

Jež in zajec.

(Basen.)

J pozni jeseni si je bodičasti jež pripravljaval zimsko ležišče ob robu gozda. Pridno si je nanašal na bodicah nabodeno listje v izkopano jamo, veseleč se ugodnega prezimovališča. Toda prezgodno veselje mu je bilo kmalu v grenko jezo, ko je našel slednji večer vse listje izbrskano.

Zato je osveteželjni bodičar nakremžil svoj stari-kavi obraz in se napotil do soseda zajca, ki se je štel korenjaka. Razložil mu je svoje težnje, in združena moč je sklenila nevšečnika počakati in napasti. Zajec se je skrnil v grm poleg ježevega jamljiča, jež pa se je zaril v jamljiču pod listje.

Baš sta stražnika prav dobro spala, ko jo je pri-mahal do nju petelin s svojo družino. Zvedenemu vodniku kokošje jate se je zdelo, da bi se tudi pod kupom listja dobilo kaj za lačni želodec, in zato je ondi na vso moč pobrskal z nogama. Kar se mu je zvalil izpod nog bodeč klopčič, speči jež, da je petelin sam iznenaden kričé odskočil proti grmu. To pa je pretreslo kosti prav tako spečemu zajcu, da jo je še ves srečen ubral v velikih skokih v gozd, naj se godi njegovemu sosedu že, kakor hoče.

